

Selmeczbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 74./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is ezmzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges A. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

A millenniumi ünnep.

Mult szombaton május 2-án lett dicsőségesen uralkodó, koronás Királyunk által az ezredéves kiállítás Budapest fő- és szék-városunkban ünnepélyesen megnyitva. Hogy ez mily fényvel, pompával, impozans grandiozitással ment végbe, azt t. olvasóink a napi lapokból tudják.

Városunkat e nagyszerű, történelmi nevezetességgel bíró ünnepélyen Szitnyai József polgármester és Farbaky István orsz. gyűl. képviselőnk képviselte.

De mi jelenleg a mi ünnepléseinkről, illetve azoknak tervezéséről akarunk szólni.

Közöltük már, hogy e hó 9-én az iskolai, 10-én pedig az egyházi ünnepélyek fognak megtartatni. Közöltük azt is, hogy Selmeczbánya törvényhatósága a disz ünnepélyes közgyűlést május 13-án tartja meg, még pedig kedvező időjárás esetén a Szent-Háromság téren, kedvezőtlen idő esetén a városházi épület nagy termében. — E disz közgyűlésen — a tervezet szerint —

Szitnyai József polgármester megnyitó, Farbaky István orsz. gyűl. képviselő Magyarország ezeréves fennállását méltató beszédet tart, a mely után a közgyűlés színe előtt 200 frt lesz segélyre és jutalomra érdemesített szegények közt akként kiosztva, hogy ezek az elnöki asztalhoz járuljanak, a hol a polgármester kezéből veszik át a segélyezést

Mi az ünnepi tervezetet megelőző és azon pontjait is, hogy egy emlékkönyv adatik ki az összes ünnepekről, hogy Sztancsay Miklós záró beszédet tart, hogy Vörös Ferencz tb. főjegyző a törvényhatósági bizottsági tagok jelenlétében Magyarország rövid alkotmányjogi és Selmeczbánya köztörvényhatósági és társadalmi állapotát ismertető leírást a levéltári okmánytartó szekrénybe teszi, hogy ugyanaz napon d. u. 3 órakor a tvhat. biz. tagok a leányváron millenáris fákat ültetnek s ez alkalommal a selmeczbányai egyesült polgári és akad. ifj. dalárda eléneklí a „Szózatot“ és a „Hymnus“-t, hogy

Vörös Ferencz tb. főjegyző a fentebb említett és a tvhat. biz. tagok mindegyike által sajátkezüleg aláirt ösmertetés második eredeti példányát egy rövid beszéd, mely tót nyelven is tolmácsoltatni fog, kíséretében az előre elkészített szikla üregbe zárja, — hogy május-hó 14-én a „Majercsok“ nevű erdőterületen az akad. lyceum és gymnasiumi és az összes helybeli iskolák tanulói és leánynövendékei résztvevése mellett a millenáris diófa erdő egy ezer fájának kiültetése megtörténjék, — hogy május 17-én Béalábánya testvérváros és a külutczákban az isteni tisztelet és iskolai ünnepeken kívül millenáris fák kiültessenek és Hodrusbányán a honvédelméhez kivonulás rendezéssek, — hogy június 8-án a Magyarország ezeréves fenállásának megünneplésére alkotott törvény a polgármester által a városház erkélyéről közhírré tétessék s ugyanaz napon déli 1 órakor a városi vigadó kertjében közebéd tartassék, — hogy este 1/2 9 órától kezdődőleg Selmeczbánya belvárosa

T á r c z a.

Utazás Egyiptomba.

Irta: **Vitális István.**
VI.

Fejükön baromfival, főzeléssel megterhelt nehéz kosarakat cipelnek, a vállukon óriási eszrépedényben vizet visznek, vagy kis gyermeküket hordják, a mi sokkal jobb szokás, mint a kis gyermeknek a mellen való hordása, mert a gyermek is szabadabban lélegezhet, az anya is.

Ezek a felláh parasztasszonyok.

Az arab háremhölgyek számárháton vagy kocsin mennek, s dominószertű felöltőjükről, a mellüket ékesítő pénzfüzérről, de főleg fehér fátyolukról könnyen felismerhetők.

A kocsin való közlekedés a Muszkin csak ugy lehetséges a zúgó áradat miatt, ha a koci előtt fullajtárok (szaisz) csinálnak kiabálással és bottal utat!

A földmivelő felláh háremét kétkerekű talyigára pakolja fel s maga a talyiga elé fogott csacsit kantárszáron tartva vezeti, hogy áthatolhasson a nyüzsgő áradaton.

Az örökös vásári zajból sajtászerű kiáltások, réztányér csörömpölés, dobverés hallatszik ki. A furesa kiáltásokkal a gyümölcs-, víz- és tejárus, a réztányér birregetésével a fagyalt árús, s a dobveréssel a majomtánczoltató s kigyóbüvölő igyekszik a fel s alá hullámzó nép figyelmét magára, illetőleg portékájára irányítani.

Az áradat dél felé a legmozgalmasabb, s kikicsap a főmedréről a Muszkiból a mellék utczák szűk sikátorába is. Egy ilyen kicsapó hullám minket is a Muszki egy mellékutczájába sodor a bazárok mellé.

A bazárokat képező bódé sorok az áruraktárt veszik körül, s innen teremti elé a barnabőrű örmény vagy arab kereskedő azt a temérdek holmit, a melylyel pillanat alatt elárasztja szűk bódéját. Arannyal hímzett terítők, csillogó ékszerek, szemelkápráztató csecebecsék hevernek a kirakatszerű boltokban keleti rendtelenségben, s a passzionátus kereskedő szóval, taglejtéssel s huzigálással igyekszik vevőt csipni a nézőben

Otthon levő hozzánktartozóinkra gondolva a sok tetszelős holmiból választunk valamit. A kereskedő, a ki minden európaiban milliómost s bolondot lát, hallatlan árt kér érte. Szabadulni akarván, a negyed részét igérjük a mondott árnak; a kereskedő felfortyan, a portékát földhöz vágja, vagy ollót fog reá s reánk meg olyan szóáradatot boesát, hogy szégyenkezve indulunk tovább. A kereskedő utánunk fut, alkudozásba bocsátkozik végül ide adja a portékát negyedáron s a barna arcán megcsillanó mosoly nyilván mutatja, hogy még így is becsapott!

A bazárookban ebéd idejéig mozgalmas az élet, ebéd idején hálót feszít ajtó helyett boltja elé a kereskedő s ebéd után kávéját szűrösölve árulási kedve teljesen megcsappan.

Ez az idő, a délután alkalmas arra, hogy

megtekintsük az arab utczákat és az arab házakat.

Az arab utczák fősajátsága, hogy a lehető legszűkebbek, s a házak szoroson egymás mellé illeszkednek.

Az arab ház első pillanatra egymásra rakott faketreczeknek tetszik, a ketreczek az emeleteknek felelnek meg, a melyek közül a legalsó a legkeskenyebb s minden következő szélesebb, tágasabb elannyira, hogy a második emeleten nyugvó tető eresze a szembenéző ház ereszével csaknem összeér s ilyen módon a nap sugarait felfogván, árnyékot vet az utczára.

Az emeleten vannak a lakáshelyiségek, a földszinten pedig a kávéházak, a laczikonyhák, a műhelyek és a boltok.

Az emeleten lévő szobák belső berendezését s lakóit nem ismerhetjük meg, mert az ablaknyílásokat sűrű szemű farácszat takarja el az idegenek kíváncsi tekintete elől, a bejárás előtt meg ör álldogáll, vagy zárva van a kapu s a csengőt helyettesítő s koránverssel ékesített vaskopogó szavára csak az előtt nyílik meg az ajtó, a ki a kopogójt ismeri.

A földszinten levő kávéházakban, laczikonyhákban ezekbe bárki műhelyek vannak; betekinhet.

Ilyen tájban, délután a kávéházakban az arab vendégek makkát szűrösölnek s a nargilének vizen átszűrt dohányfüstjét élvezik. A laczikonyhákban vízben főtt kecskehúst esznek vagy a szárított halban babrálnak piszkos újjakkal az éhes arabok. A műhelyek a legérdekesebbek.

kivilágittassék stb. — ezt mind igen szépnek és helyesnek tartjuk. Ámde a 200 frtnyi segélynek a disz közgyűlés színe előtt való kiosztását nem tartjuk olyannak, mely ez ünnepély méltóságának és díszének keretébe ilyen formában beilleszthető volna.

Jólehet maga a segélyezés, a 200 frtnak kiosztása egy oly nemes tény, a mely az ünnepélyesség hangulatát csak emelni képes, de maga a szétosztás ne történjék a diszközgyűlés színe előtt s ne ossza az alamizsnát a polgármester ott széjjel; mert nézzük csak milyen szegények fognak ott jelentkezni: kivonul bizonyára a notorikusan ismert városi koldus gárda akár egy temetés végén. A kissé önérzetesebb szegény bizonyára restelkedni fog annyi sok ember szemeláttára ott a segély átvételért megjelenni. De meg hát hány valóban szegényt ismerünk csak mi, kik ágyban fekvő betegek s e miatt a kiosztásnál személyesen meg sem jelenhetnek.

Czélszerűbbnek és az ünnepély méltóságához megfelelőbbnek találnók azt, ha az ünnepélyes diszközgyűlésen polgármesterünk csak szóval kijelenti, hogy a városi érdemes szegények között 200 frt. kiosztatik, de maga a segély kiosztása történjék bár ugyanezen időben, hanem más helyen. A kiosztásnál legyen a tvhat. bizottság egy vagy két tag által képviselve, a kiosztás tényét legczélszerűbbnek találnók, ha Ács József kórházi és szegény alap gondnoka teljesitené egyik rendőrbiztos segítségével.

Ki volna oly vakmerő, ki volna annyira elbizakodott ezeréves fennállásunk ünnepén, melyen Király és nemzet, gazdag és szegény egy magasztos érzelembe forrt egyé, dissonans hangot pengetni?!

A selmeczi ünnepi tervezet fent említett pontjának kifogásolása és annak meg-

Az arab városrészt egyes utcáiban csupa bádogos műhelyeket látunk, más utcákban megint a kirakatszerű szűk bódékban cipészek guggolnak az asztalon keresztbe kulcsolt lábbal, s az asztal a szék, a műhely és az árú pad. Az esztergályosok műhelye előtt álldogálunk mégis a legtovább. A földön guggolnak ezek is a küszöbre erősített esztergályozó szerszám előtt; bal kezükben az esztergályozott fadarabot forgató ujj, jobb kezükben az esztergályozó véső, a melyet csoda-ügyes lábujjaikkal szorítanak le. A láb ujjainak ez a bámulatos ügyessége minden idegent csodálatba ejt.

A fujtatóval dolgozó kovács, a szijgyártó, asztalos, nyeregcsináló műhelye előtt is szívesen megmegállunk pár pillanatra, bár a közlegő alkonyat arra int: menjünk haza felé.

A boltok közül a ruhás boltok a legérdekesebbek; keleti szőnyegek, selymbugyogók, fezek, burnuszok, sálók, kendők hevernek szanaszét s a székeken felláh s arab nők guggolnak keresztbevetett vagy a szék lapjára tett lábbal.

A mint a nap leszáll, a boltokat becsukják s a boltőrök hatalmas dorongjukkal egy ideig a bolt előtt járkálnak míg az utca népe haza vonul vagy a kávéházakba megy, azután kihozzák pálmafa águkat, asztal a bolt ajtaja elé téve ledőlnek, s alusszák az igazak álmát.

Mi vacsora után a kávéházakba megyünk, hogy a nép éjjeli multságát is lássuk.

(Folyt. köv.)

változtatásával tehát mi is csak azt óhajtánók elérni, hogy ez ünnepély méltósága és impozans volta ez által emeltessék.

Az ezredéves kiállítás megnyitása.

(A Selmeczbányai Hetilap külön tudósítójától.)

Budapest. 1896. Május 3.

Nagyrabecsült felhívásának óhajtok eleget tenni, a midőn „saját, kiküldött tudósítói” szerepemben az ezredéves kiállítás megnyitó ünnepélyéről az alábbiakban egy kis beszámolót küldök. Alkalmoszerűtlen volna a napilapok által oly sokféleképp leírt ünnepélyt leírnom — s azért a fölöslegest akarom kerülni, a midőn az ünnepélyt arról az oldalról írom le, melyben az a tapasztalat közvetlenségével hatott minden szemlélőre, minden ünneplőre.

Borus, felleget reggelre ébredt a főváros. Haragos felleget gyűlték fel az égre és mégis senki se gondolt arra, hogy ügyet vessen rájuk, senki se hitte, hogy az aprilisi bizonytalanságot mutató idő elronthassa az ezredév beteltének ezt a legszebb ünnepét.

A tekintélyes számu. ünneplő közönség már a kora reggeli órákban özönlött az ünnepély színe-lyére, az iparcarnok előtti, díszben pompázó térségre és türelmes kintarással várakozott a megnyitás közelgő perezeire. Mindnyájan a kik ott voltak, szívből lélekből ünnepeltek a magyar nemzettel, ki e nagy alkotást bemutatni gyűlt ide. Egymásután érkeztek meg a közélet nagy alakjai, a külfölde képviselő diplomaták s mikor ezek mind együtt voltak már, legfelsőbb kíséretében a nemzet koronás feje ő Felsege a király és a felséges aszszony, Erzsébet királyné. Az eddig komoly, ünnepi hangulatot ekkor a leírhatatlan lelkesedés tüze váltotta fel; viharos éljenzés fogadta ő Felsegeiket és kísérte a zúgó üdvriadal mindaddig, a míg a felséges pár a királyi sátor aranytól himes selyemboltozata alá nem ért. Az ősz uralkodó elé, ki az ismert fehér és vörös huszartábornok egyenruhát viselte, a kereskedelemügy miniszterlépeltés beszédében adott mindannak kifejezést, mit a magyar nemzet minden fia e pillanatban érzett hiszen az egész nemzet hön táplált, közös óhaja az: „hogy Isten áldása lengjen további beláthatatlan századokon át Szent-István koronája, országai és dicső Királya felett, a kinek korszakos uralkodása alatt sikerült a második ezredév biztos alapjait megvetni!”

Ő Felsege a király erre válaszolva, a kiállítást megnyitottnak nyilvánította.

Ekkor tört ki az osztatlan öröm szava, zúgó éljenek, dörgő ágyuszó kísérték a király beszédét s a megkondult harangok szavára s a magyar nép ihletteljes zengő hymnusára szétoszlottak a borus felleget s a szerteváló felleget mögül derős pompában süttött le a nap, tündöklő káprázattá varázsolva azt a feledhetetlenül szép képet, melyet a napsugaraktól aranyozott királyi sátor és az azt széles körben övező, dísz ruhás illustris nagy közönség nyújtott.

Innét azután a kiállításban leendő rövid körutjára indult meg a Felseges Úr, kit a szünnem tudó éljenek zúgó riadalma kísér mindennüvé.

Magos tetszését főleg a történelmi kiállítás nyerte meg. Vajda Hunyad korhű ősi vára és a csarnok festői királytermei érdemelték ki tetszését legjobban. Innét József főherczeg pavillonjához tért, a hol a herczeg és fia, József Ágost kir. herczeg fogadták katonás üdvözlettel az uralkodót, míg a bejáratnál Augusztia főherczegnő bájos alakja tűnt föl, a ki mosolyogva szaladt a felséges Nagypa fogadtatására. Innét távozva, előbb a kiállítás vonzó képet nyújtó faluját, majd a székesfőváros pavillonját tekintette meg a király és végül hosszabb szemlét vetve a hadügyi és tengerészeti csoport kiállítására, befejezte körutját és lelkes éljenzések között hajtatott el a kiállítás területéről.

Végül megjegyzem, hogy Selmeczbánya város képviselő Szitnyai József polgármester Pongrácz Elemér társaságában a külföldi nagyköve-tek, közvetlenül a németországi nagy követ mellett, míg Farbaky István orszg. gyűlési képviselő a főrendi és képviselőházi tagok sorában volt látható.*)

Technikus.

Ujdonságok.

— **Személyi hírek.** Szitnyai József polgármester, Soltz Vilmos akad. igazgató és Csiby Lőrincz akad. tanár Budapestről visszaérkeztek.

— **Hírek az akadémiáról.** Az akadémiái koresma nagy lelkesedés mellett a Róth-féle vendéglőben megnyílt. Steingrube nagyközsége szintén meg fog járni a milleniumot még pedig egy szép menettel mely után az Ács-féle vendéglőben a nagy közönségnek be fognak muttatni a nagy község minden szokásai, a műsort össze állítása után közölni fogjuk.

— **A nyugdíjazott és tartalékos tisztek.** kik Selmeczbánya s vidékén, laknak Steinsdorfer Béla nyug. esász. és kir. százados által felkérletnek, hogy az e hó 13-án Selmeczbányán megtartandó millenárius ünnepélyen testületileg leendő résztevés czéljából, ugyanazon napon d. e. 9 órakor a Szent-Háromság téren lévő Bogya-féle vendéglőben gyülekezni sziveskedjenek.

— **A gyógyászati és természettudományi egyesület** e hó 2-áról, e hó 9-ére halasztotta el a gyűlését, mert Vitális István tanár és jeles munkatársunk a kiállításához Budayestre utazott, egyiptomi utazásának leírását csak e gyűlésen fejezi be, a kiváló érdekességű uti leírást tárcánk hozza

— **Bányaszerencsétlenség.** Bucsek János kincstári vajúr tegnap a Zsigmond-aknán — nem tudni öngyilkossági szándékból, vagy balvéletlenségből — az aknába zuhant és szörnyet halt. A vizsgálatot ez ügyben rendőrségünk azonnal megindította.

— **Az ágost, evang. felső leányiskola** szintén e hó 9-én tartja meg millenárius ünnepélyét az iskolai helyiségben. Ez ünnepélyre a szülőket és érdeklődők ez uton hivatnak meg, mert külön meghívók kibocsájtani nem fognak. E hazafias ünnepélyre külön is felhívjuk a t. közönség figyelmét.

— **A steffultói tekéző társulat** közgyűlését jövő vasárnapra halasztotta el különféle okoknál fogva.

— **Hirtelen halál.** Kolleda Zsuzsi, 18 éves dohánygyári munkásnő tegnapelőtt este, munkából hazamenet, a városi óvó mögött „végem van!” kiáltással összerogyott. Társnői egy közeli házba vitték; minden feléltető kísérlet sikertelen maradt. A gyorsan értesített városi orvos, Dr. Máltás Károly leizent, hogy kocsin a kórházba kell hozni; időközben elsiettek Dr. Kappért, ki meg is jelent a hely színén de csak a beállott halált konstatálhatta; a halál oka vagy szivhüvés, vagy tágult ér szélpattanása. A nyomban ott megjelent Ertl rendőrbiztos felvette a tényállást, rövid időre Kuthy rendőralkapitány kíséretében ismét megjelent, ki ott helyben fel is vette a jegyzőkönyvet. Közfelháborodással lett az ott jelen voltak által fogadva a városi tiszt főorvosnak ez alkalommal is mutatott neglignenciaja; mert ha az a leány csakugyan halott is volt, kötelessége lett volna mégis a hely színén megjelenni. Ez alkalommal is kifejezést adunk azon óhajunk, hogy a városi tiszt főorvos a jól érdemelt nyugalomba vonuljon!!

— **Bányászaink kivonulása.** A városunkban e hó 13-án tartandó milleniumi ünnepély alkalmából Hüttl József minist. tanácsos bányaigazgató rendelkezése folytán a bányamunkások zenekarokkal és ünnepi zászlóik alatt ki fognak vonulni és így ők is részt fognak venni e valóban szépnek és lélekemelőnek ígérkező, hazafias ünnepélyen.

*) Polgármesterünk Pongrácz Elemér szemessége révén jutott e pompás helyhez honnét a legjobban láthatott mindent.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Mult kedden reggel 6 óra tájban a cipőgyár előtti nyílt utcán Anspacker Lajos 20 éves cipész-segéd forgó pisztollyal melbe lőtte magát. Az öngyilkos a lövés után összerogyott, de nem halt meg, csak súlyosan megsebesült és ily állapotban szállították a városi kórházba, hol tettének okán azt adta elő, hogy L. Augusta szivargyári munkásnőbe volt szerelmes és szerelmében csalódott. A forgó pisztolyt és őt föltényt, valamint 80 krnyi készpénzt Jakab Gyula társának elzárt szekrényéből vette ki.

— **Irodalmi és zeneestély.** Az akadémiai polgárság önképző köre által rendezett első irodalmi és zeneestély az adott körülményekhez képest igen jól sikerült. Egyedül a rossz időnek és a jelenleg itt szereplő színészeknek lehet tulajdonítani — bár a póstán is sok meghívó elveszett — hogy nem volt annyira látogatott, hanem azért a megjelent kisebb számu közönség igen jól érezte magát. A tánc- mint ily kisebbnemű estélyeknél lenni szokott, reggel 2 óráig tartott és igen kedélyes volt. Különben az estély lefolyása a következő volt: 1. Polák Károly ur önképzőkör elnök megnyitó beszédében az estély célját kifejtve, ama óhajának adott kifejezést, hogy vajha ezen cél elérését illetőleg egy bizonyos idő múltán a kétséges reményt felváltaná a biztos jövő tudata s világosság derengne a mostani homály helyén, s ha az eszme — a diakotthon létesítése diadalmaskodnék, elvbarátai ebben teljes megnyugvást találnának. 2. Tóperczér Árpád által czimbalmon és Knoblauh Richárd ur által hegedűn előadott népdalok közletszést arattak. 3. Zivuska Jenő ur felolvasott költeményein végig vonult az elegikus hang és borongós mély érzés. 4. a komikus quártejt nagy hatást ért el, meglátszott, hogy a szereplőknek finom zenei érzékük és alapos tanulmányuk van. 5. Tiefenthaler Edgár és Blaschek Aladár urak szavalaata élénk világosságot vet az önképzőkör beléletére, mert láthattuk, hogy nemcsak jó szavalók vannak tagjai között, hanem dicséretes irodalmi munkásságot is kifejt. 6. A steingrubeni banda pedig meglepő sikert aratott és igazán sajnálhattuk, hogy tőle magyar darabot is nem hallhattunk. Föl vagyunk ezuttal jogosítva annak kijelentésére, hogy az akad. polgársága mindig egyedül fogja rendezni estélyeit, mert érez magában arra annyi erőt és ha kell bármily áldozatra kész, hogy a mit egyszer elhatározott, keresztül is vigyen.

— **Megszökött a lokomotív,** még pedig kettő egyszerre, a tegnapelőtt Garam-Berzenczéről Selmecegre igyekező személyvonat elől. Az ólomcsőgyár meletti kanyarodónál hirtelen rázkodást éreztek az utasok és megrettenve tapasztalják, hogy a két vontató mozdonytól hűtlenül elhagyott vonat a fejtőn visszafelé gördül. Szerencsére elég idején fékeztek a retiráló vagonokat, a két mozdony is visszakerült, így negyedórai későnél nem esett nagyobb baj.

— **Mellőzött iparosok.** Legközelebb építeni kezdik az u. n. Magosház épületében a városi húsárucsarnokot, melynek tervezetét Csélli Róbert jeles akad. tanársegéd készítette, még pedig úgy, hogy az a legnagyobb dicséretet érdemelte ki. Ámde nem dicsérhető, sőt egyenesen rosszszaladó azon intézkedés, mely szerint ezen építkezésnél szükséges asztalos, lakatos stb. munkálalokat nem a helybeli iparosoknak adták át. Ha ezen intézkedés abban lenne indokát, hogy ilyképpen olcsóbban építenek, még ez esetben sem helyeselhetjük amugy is szorongatott állapotban lévő helyi iparosainknak mellőzését. A városnak, a városi tanácsnak kötelessége márcsak helyi patriotizmusból is az illető iparosoknak előnyt nyújtani s őket nemcsak akkor figyelembe venni, midőn a közterhek viseléséről van szó, hanem akkor is, a midőn azok keresetre is tehetnek szert. Hiszen iparosaink, bátran mondhatjuk, e mellőzésre rá nem szolgáltak!

— **Majdnem elgázolt** egy bucsujáró tót lánykát a boldogasszonyról nevezett templom előtti téren egy fuvaros szekér. A lányka átakart

szaladni a kocsitól; a sikamlós sáron eleszűzött s elesett közvetlenül a lovak előtt; csak úgy menekült az eltapostatástól, hogy fekve gyorsan odább gurult. Estében valami kő megsebezte homlokát. A nép körülfogta s egy magyar bucsujáró asszony mindjárt vizről gondoskodott s megmosta, bekötötte a lányka sebeit. A fuvarost nem terheli vád.

— **A Zsigmond utcai kőfal** tárgyában már többször felszólaltunk; tréfásan is, komolyan is ráutaltunk e fal hírhedségére vergődött építésének sokféle árnyoldalaira; hangoztattuk, hogy e kőfal szilárd és mielőbbi felépítése már azért is sürgős, mert ez van hivatva a fölötté álló ház sor alapjának fenntartó támaszul szolgálni, mely nélkül előreláthatólag könnyen nem csak baj, de komoly katasztrófa is beállhat. De szavunk, figyelmeztetésünk hasztalan volt, minek előre jószolt következőképpen már is mutatkoznak. Az utca felső részén levő ujonnan épült Lestyánszky-féle házban ugya is már is repedések támadtak, melyek oka csak az, hogy e régen épülő félben lévő támfal megmindig nincsen kész. És ha e miatt még nagyobb baj történik, ki veszi magára a felelősséget?! Kit fognak érte majd kérdőre vonni?! Ki fog a károsult háztulajdonosnak kárpótlást adni?!

Különbélek.

— **Hymen.** Melis István, bányamérnök. Zsigmondakna bányaművezetője e hó 3-án kelt egybe Esztergomban Szarkássy Etelka kisasszonnyal s 4-én érkezett ide fiatal nejével. Ez alkalomra munkásai váratlan és kellemes meglepetésben részesítették, a mennyiben lakását feldiszlítették, s őt megérkeztekor magyar és tót nyelven üdvözölték. Alattasai e ragaszkodása jelét meleg hangon köszönte meg az ünnepeit főnök.

— **Az Orsz. Magyar Bányászati és Kohászati egyesület** választmánya tegnap gyűlést tartott, melyen Wiesner Adolf székelnai kir. segéd főnök tartott érdekes szakelőadást. A gyűlést kedélyes vacsora követte a Bogyá féle vendéglőben.

— **A helyb. izr. hitközség ünnepi istentiszteletére** a helybeli nyomdában igen esinos kivitelű, 4 színben nyomott sorrendet készített, mely a jelen volliaknak emelkül is szolgálhat az ajtalt osságra, melyen résztvettek.

— **De most járjunk már a templomba is!** E cím alatt vettük a következő sorokat: „Az ágost. evang. konvent igen szép, hazafias határozatot hozott akkor, a midőn Margótsy János kezdeményezéséből kimondotta, hogy minden másod vasárnapon magyar isteni tisztelet tartassék. De hát a mai, nem éppen túl vallásos buzgalmu világban nem alap nélkül lehet tartani attól, hogy a magyar isteni tiszteleteken a magyar prédikációkat a lelkész talán üres padoknak fogja elmondani. Hogy ez meg ne történhessék, bátorkodom felhívni t. hitsorsosaimat, hogyha már e hazafias határozatot meghoztuk, akkor tartsuk nemesak vallási, de hazafias kötelességünknek azt is, hogy a magyar isteni tiszteletekre eljárjunk.“

— **A lövészet** folyó hó 3-án igen kedélyesen, derült hangulat mellett folyt le. A díjadó Seidel Ágoston. lövészmester volt. 609 lövéssel 657 köreget ért el, közte 1 szeg és 23 négyes. Az első díjat Fiedler Gyula nyerte el szeg-lövéssel, a másodikat Bencze Gergely négyesre a harmadikat Krausz Géza, négyesre. E díjakon kívül még három volt kilúzva találóra. E díjak elsőjét Seidel Ágoston, másodikát Fiedler Gyula harmadikat Bencze Gergely nyerte el; négyest lőttek, és pedig: Belházy Gyula 5, Bencze Gergely 4, Fiedler Gyula 4, Dessewffy Aurél 2. Havas János 1, Krausz Géza 3 és Seidel Ágoston 4 négyest.

— **Színészet.** Mint mult számunkban említettük már, Kunhegyi szintársulata ápril hó 29-én szerdán tartotta itt első operette előadását. Színre került ifj. Bokor József hamar hirre kapott „A kis alamuzsi“-ja; természetesen a megfelelő rövidítésekkel így pl. a „szerpentin tánc“ is kimaradt. A czim szerep személyesítője Völgyi Ilonka, igen

kedves volt; a tapsokat kiérdemelte. Ápril 30-án csütörtökön „A méltóságos csizmadia“ nevetette meg a házat. Május hó 1-én ünnepi disz előadásul történelmi korrajzot hirdettek a színlapok, „Budavártól Világosig.“ Közönség csak gyéren volt jelen az előadáson. Szombaton „A libapásztor“ operette jött sorra Pósfay Ella ujonnan szerződött primadonna felléptével a czim szerepben; tekintettel az akadémikus ifjak által ez este tartandó irodalmi estélyre, az előadás már 6 órakor vette kezdetét. Ez s az estély lehetett oka, hogy a ház bizony nem valami zsufoltság képét nyújtotta, pedig Pósfay melegebb fogadtatást érdemelt volna a közönség részéről. Szép színpadi alak, játéka természetes, élénk. Lajos herczeg szerepét Völgyi Ilonka játszotta és jól játszotta. Kivált, hol pajzán naivitást kell feltüntetni, ott teljesen eltalálja a kellő hangot, mimikát. Szép mosolygó arcot láttunk a „Zárdanövendékek“ között, ez arc a Ligethy Józsiká-é, ki Noémi rövid de rokonszenves szerepét jól alakította. Szeretnők nagyobb szerepben is látni. Vasárnap Bokor J. népsziműve, „Télen“ telt házat látott Pósfay Ella bemutatta drámai tehetségét „Katalin“ szerepében. Völgyi Ilonka, Asztalos Sándor, Deési Alfréd megfeleltek feladatuknak. Hétfőn, május hó 4-én Asztalos Sándor jutalomjátékául „a zsidó honvéd“-et adták, félig üres ház előtt. Kedden „Az ember tragediája“ került színre. Nem bocsátkozhatunk az előadás részletesebb fejtegetésébe de nem hallgathatjuk el, hogy Kunhegyi társulata Deésiben, ki Ádámot adta, igen jó erőt bír Fehér Laura Évája jó volt; Luczifer személyesítője megfedekezett arról, hogy ha Luczifer a halandó közt vállal szerepet, nem tarthatja meg szellemországi külsejét, de alkalmazkodnia kell az emberek viseletéhez. A háztelt volt. Szerdán „A 3 Kázmér“ ment.

— **A májusi búcsú** szokatlan korán esett az idén s ez lehetett tán az oka, hogy aránylag ily kevés bucsujáró gyűlt itt össze, mi azonban az utcai sürgés-forgás változatosságát nem csökkentette. A templomok körzetét mindenféle árusító bódé lepte el, melyek előtt összetorlódtott a jámbor atyfiak, nénék és leányok tarka-barka serege. Hogy is ne, mikor oly szép, aranyos szentképeket lehetett ott kapni néhány krajczárért; no megpántlikákat is nem egyben. Hát még a Laczikonyhák! Három krajczár egy tányér leves. És milyen leves! Csak úgy piroslik benne a sok paprika vagy — téglapor. Áldott jó gyomruk lehet ezeknek a bucsujáróknak, hogy azt a mindenféle kotyvasztékot, hanzlit és bornak csufolt nem tudom micsoda lét meg tudják emészteni. Kora reggeltől késő estig muzsikázó mindenfelől; természetes, hogy nem talpalávalót, de szent nótákat fujnak az ajtatos zenészek. Van imádkozás, térdepelés, zúgás, morgás, éneklés, kiáltás ilyenkor elég. Csoda hogy a lapunk más helyén közölt jelentételemben kívül, nagyobb baj nem esett sehol mert az a buzgóságába merült nép a nyakán érezhetné már a kocsit húzó lovat, mégsem veszi észre, nem figyel rá. Vasárnap már széledni kezdtek a vezeklők csapatai zeneszóval, imaszóval, melyeknek hogy jutott a szerencse. A bucsujárók gazdagodtak lelkileg s a kufárok gazdagodtak anyagilag, erről meg vagyunk győződve; csak látni kellett elégülten mosolygó arcukat, midőn fölszedték a sátorfát. Denique, ennek is, annak is jutott, a mit akart; s mind a két fél tagadhatlanul tapasztalt. Annyi tény, hogy e bucsujárás mindig hagy legalább egy két napon át megmaradó emléknymokat városunkban.

— **A „Selmece- és vidéki millenniumkalauza“** közbejött akadályok miatt csak a jövő számtól kezdve fog megjelenni.

Hogy létesült a „zöld csillag“ és a „félhold“ egyeslet mutyi bálja Bányalukában.

Boszniában Bányaluka kis város és ha vanis benne komizáros, még pedig kettő is és mondhatjuk mind a kettő hatalmas bazsi bozuk — de olyan ember, a ki az asszonyok közt a jó, tartós egyetértést fenn tudná tartani, még Bányalukában sincsen. — Pedig Bányalukában

létezik két nőegylet is: a „félhold„ és a „zöldcsillag“ nőegylet. Ezekon felül van Bányalukában egy lap is: a „Bányalukai Hirtnemadó“ főszófa organum, melynek szerkesztője Szelim effendi, szófta.

A két fentebb nevezett nőegylet annyiban rivalizált egymással, a mennyiben vigalmak előadások és bálók rendezésében egymáson túl akartak tenni. — Így történt tehát, hogy a „zöldcsillag“ nőegylet egy nagy bála készült, mit meghallván a „félhold“ egylet, szintén neki fogott egy nagy kosztümbál rendezéséhez. — A siker attól függött, melyik egylet bála lesz előbb megtartva, mert Bányaluka kis város s ha van is benne két komiszáros. azért mégis szegény és a családapák egyszerre két bál költségeit el nem viselhetik.

Megindult tehát a hajsza, melyik bál lesz előbb rendezve. Ezen hajsza közben óriási surrodások támadtak a két egylet elnöknői és tagjai között. A jámbor muzulmannok békéje fel volt dülva. Az egész város háborgásba jött. E kritikus időpontban a „bányalukai hirtnemadó“ szerkesztője Szelim effendi szófta, egyet gondolt és a béke helyreállítása céljából a „zöldcsillag“ egylet elnökéhez azzal állított be, hogy ha ki nem békül a két egylet és az egyik vagy a másik el nem halasztja a bálját, akkor közé teszi a zsebében levő cikket. S ezzel jó kemény papirost ropogtatott meg a zsebében. Az elnök kissé megjéjt a ropogtatástól s elgondolta micsoda dörgedelmes cikk lehet az, a mely már most így ropog és megigerte, hogy a békét helyreállítja. A „bányalukai hirtnemadó“ szerkesztője nyugodtan távozott; a „zöldcsillag“ elnöknője pedig egy nagy társaságot hívott még az nap estére egybe, melyre a „félhold“ elnöksége és előkelőbb tagjai is hivatalosak voltak.

A társaság egybegyűlvén, mi természetesebb mint hogy azonnal a bál kérdését tárgyalták. — A két elnök feltűnő engedékenységet mutatott. De egyszersmind bizonyos fenyegető tekintetekkel méregették egymást. Végre visszavonultak egy ablak mélyedésbe s itt a „zöldcsillag“ elnök nője szemrehányást tett, hogy mért irt a „félhold“ elnökője egy kemény cikket ellene, mely cikkek ropogtatását is halotta. Elámulva hallgatja a „félhold“ elnökője e szavakat s ekkép válaszol: „hiszen nálam is volt a „bányalukai hirtnemadó“ organum szerkesztője s nálam is ropogtatott egy cikket, melyet te irtál volna ellenem.“

„Allah szakálára esküszöm, hogy én sem mit sem irtam!“

„A félholdra esküszöm, hogy én sem irtam ellened.“

A két elnök unisono: „Akkor hát szalem alekum! szent a béke! Szelim effendi csak üres papirost ropogtatott és ezzel megijesztett! Tartasuk meg mutyiba a bált!“

Az asszonyok közt létesül a megegyezés. Egymás karjaiba borulnak. A bált mutyiba tartják meg. A nyugalom Bányaluka városában helyre áll. A két komiszáros nyugodtabban szivarozhatnak. A jámbor muzulmannok ismét békés otthonnak örvendhetnek és a „bányalukai hirt nemadó“ főírány elvéhez hiven a dolgról hirt nem ad.*

*) Mint sürgönyileg értesülünk a bál még sem lett mutyiba megtartva és a két egylet közt a viszony ismét feszült. Szerk.

Nyilttér. *)

656. sz. **Ő felsége a király nevében**
1896. btö.

a selmeczbányai kir. járásbiróság 1896. évi május hó 4-én becsületsértés vétségével vádolt Harvich Ernő elleni bűnygyben következőleg ítélte:

Vádolt: Harvich Ernő fehérvár-csurgói születésű jelenleg selmeczbányai, különben fehérvár-csurgói lakos, 23 éves, róm. kath. nőtlen, academiái hallgató, vagyontalan, büntetlen, magasabb műveltségű, a 69. számú es. és kir. gyalog ezred tartalékos hadapród őrmestere: — A Kucsera Márton sérelmére elkövetett a btkv. 261. §. szerint minősült becsületsértés vétségében bűnös, és azért 100 frt az 1892. évi XXVII. t. cz.-ben jelzett czélokra fordítandó 15 nap alatt, különbeni végrehajtás terhe mellett lefizetendő és behajtatlanóság esetében a btkv. 53. §. alapján 10 napi fogházra átváltoztatandó pénzbüntetésre ítéltek.

Vádolt köteles az elj. szab. 107 §. alapján Gubis Atajos és Podhorszky Vendel tanuknak egyenként 1 frtot 15 nap alatt és végrehajtás terhe mellett megfizetni.

*) Az itt közlöttékért sem tartalom, sem alak tekintetében nem felelős a szerk.

Végre köteles vádolt az 1890 évi 43. t. cz. rendelkezései szerint az esetleg felmerülendő bűnygyi költségeket az államkincstárnak megtéríteni, ezek azonban vagyontalansága miatt egyelőre behajtatlanoknak nyilvánítottak.

Az ítélet indokaival együtt jogerőre emelkedés után vádolt költségére a „Selmeczbányai Hetilap“-ban fog közzététetni, a btkv. 277. §. alapján.

Indokok.

A tárgyalás folyamán megállapított tényállás szerint magánvádoló f. évi május 1-én azon nyilatkozatot tette az academiái ifjuságra czélozva „a bűdös akademikusoknak minden szabad.“ Ezt a nyilatkozatot egy academiái hallgató meghallotta, az ifjuságra nézve sértőnek találta, társaival közölte, s az ifjuság ezen sértésért való elégtétel vétellel vádoltat bizta meg, a ki saját beismerése szerint ugyanaznap délután a terrazon találva a magánvádlot megszólította őt, hogy elintézendő ügye van vele, s magánvádlonak állítólagos kihívó modora miatt annyira felingerült hogy őt arczul ütötte.

Ezen tényállás szerint a magánvádoló által az academiái ifjuság irányában használt „bűdös

academikusok“ kifejezést amelyért elégteltelt venni vádolt bizott meg, egyrészt nem képez meggyalázó kifejezést, mely akár társadalmi akár törvényes úton becsületsértést képezhetne, másrészt pedig köztudomású tény, hogy az academiái ifjuság egyrésze oly megbotránkozott magaviseletet tanusit, mely Selmeczbánya közönségének általános panasza szolgáltat okot, és midőn vádolt a mitsem sejtő magánvádlot a fennjelzett állítólagos sértő kifejezésért az utcán arczul ütötte ol cselekményt követett el, mely a btkv. 26. §-ba ütközik, és mely a közönség megfélemlítésével határos.

Ezen indokból kellett Harvich Ernőt a becsületsértés vétségében bűnösnek nyilvánítani.

A büntetés kiszabásánál figyelembe vétetett enyhítő körülménynek vádolt fedhetlen előélete, fiatal kora, védekezésében előadott azon körülmény hogy az academiái ifjuság egyöntetű határozata és megbízásából járt el, másrészt súlyosító körülménynek vétetett magasabb miveltsége.

Kelt Selmeczbányán a kir. járásbiróságnál 1896. évi május hó 4-én.

Desewffy Aurél kir. aljársbíró.

Pénztárnoknő kerestetik.

Vihnye fürdőbe felvétetik egy fiatal pénztárnoknő 15—20 frt havi fizetés és teljes ellátás mellett f. é. június 1-től szeptember 1-ig. Ez alkalmazást elnyerni óhajtók kéretnek arra, hogy Hell Jakab fürdőbérő urnál személyesen bemutatkozzanak.

Tisztelettel alulírott értesíteni bátorkodom a n. é. közönséget, hogy Budapesten VII. ker. Aréna út, 58. sz. a. szemben a városligettel s így a kiállítás közvetlen közelében, vendéglőt nyitottam, melyben kitűnő magyar konyhát, prima minőségű Dreher-féle sört és tiszta, hamisítatlan, természetes borokat tartok, s illetve t. vendégeimnek kiszolgálók.

Jutányos árak és előzékeny kiszolgálás biztosítottak.

Kérve a n. é. közönség tömeges látogatását maradok mély tisztelettel

Budapest, 1896. május havában

Szilaveezky Flór,
vendéglős.

*** Utolsó főhuzás. ***

Magyar osztály sorsjáték

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

1 Millio Korona.

Huzás naponta

1896 Majus 12 töl 28 ig.

	Nyeremény	korona	korona		korona
	Jutalomdíj	600 000	=	600 000	
	1	400 000	=	400 000	
	1	300 000	=	300 000	
	1	200 000	=	200 000	
	1	100 000	=	100 000	
	2	40 000	=	80 000	
	2	20 000	=	40 000	
	5	10 000	=	50 000	
	10	8 000	=	80 000	
	34	6 000	=	204 000	
	100	2 000	=	200 000	
	200	1 000	=	200 000	
	2 650	200	=	530 000	
	22 000	150	=	3 300 000	
	25 007	nyeremények és 1 jutalom	=	6 284 000	

III. osztályu vételsorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$
60,—	30,—	6,—	3,— forint

Ezen eredeti sorsjegy árokon kívül ajánlott levél portója és nyeremény jegyzékért 25 Kr. melléklendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly

Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgöny czim: Lottoheintze Budapest.